Με λίγα λόγια!

Κάθε παιδί παίρνει μια κάρτα όπου αναγράφεται μια χαρακτηριστική ιδιότητα ή γνώρισμα ενός συγκεκριμένου οργανισμού. Πρέπει στη συνέχεια να βρει όλα τα άλλα παιδιά που οι κάρτες τους αναφέρονται στο ίδιο είδος.

ΥΛΙΚΑ: *5 κάρτες για κάθε είδος οργανισμού που θα απασχολήσει την ομάδα.*

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: *15-30 παιδιά.*
Η δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον αρχικό διαχωρισμό μεγάλης ομάδας σε μικρότερες (πενταμελείς).

ΣΤΟΧΟΙ: *Κάθε μαθήτρια/-τής να αποτυπώσει πληροφορίες που αφορούν σε χαρακτηριστικούς οργανισμούς των υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς.*

Η δραστηριότητα:

Οι εμψυχωτές φωτοτυπούν εκ των προτέρων τις "κάρτες" των οργανισμών. Μπορούν να κολληθούν ή να φωτοτυπηθούν και σε λεπτό χαρτόνι. Αφού κοπούν στο περιθώριό τους, μοιράζονται στα παιδιά (εκτός από τις κάρτες με τις «ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ»). Σε κάθε παιδί δίνεται από μία (ή περισσότερες εάν θέλουμε να δυσκολέψουμε το παιχνίδι!).

Δηλώνονται τα είδη που παρουσιάζονται στις κάρτες και καθορίζεται το σημείο που θα μαζευτεί κάθε ομάδα (π.χ. "κάτω από αυτό το παράθυρο ή το δέντρο θα μαζευτούν οι Βελανιδιές, μπροστά από την πόρτα θα μαζευτούν οι Φαλαρίδες, ..." κ.ο.κ.). Κάθε παιδί στη συνέχεια θα προσπαθήσει να αποκωδικοποιήσει το "αίνιγμα" της κάρτας για να συμπεράνει σε ποιο είδος ανήκει. Μετά θα σταθεί στο σημείο όπου θα μαζευτούν όλες οι κάρτες του ίδιου είδους. Τα παιδιά μπορούν να μιλούν μεταξύ τους και να ανταλλάσσουν απόψεις, γιατί αυτό ίσως τα βοηθήσει να φτάσουν επαγωγικά στο συμπέρασμά τους. Ανακοινώνεται ο χρόνος λήξης και κατόπιν δίνεται η εκκίνηση.

<u>Η δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για τον διαχωρισμό ομάδων</u> που θα συνεχίσουν με άλλες δραστηριότητες.

<u>Σημείωση</u>: Κάντε σαφές από την αρχή ότι κάποιοι/-ες θα βοηθηθούν από την τύχη γιατί ορισμένες κάρτες αποκωδικοποιούνται πολύ πιο εύκολα (π.χ. όσες αναφέρουν με αναγραμματισμό το όνομα του είδους). Παρηγορήστε όσους δυσκολεύτούν να βρουν σε ποιο είδος ανήκει η κάρτα τους. Δεν είναι υποχρεωτικό να γνωρίζουν ήδη κάθε λεπτομέρεια του είδους. Εξάλλου αυτός είναι και ο σκοπός της δραστηριότητας: να απομνημονεύσουν νέα χαρακτηριστικά στοιχεία από τη ζωή κάποιων οργανισμών.

Στο τέλος διαβάζονται ξανά ένα-ένα τα αινίγματα για να ακουστούν σε όλους και πιθανόν να επεξηγηθούν.

Η δραστηριότητα <u>μπορεί να γίνει δυσκολότερη</u> εάν δεν δηλωθούν από την αρχή τα ονόματα των ειδών. Σε αυτή την περίπτωση τα παιδιά θα προσπαθήσουν μόνα τους να ομαδοποιήσουν τις κάρτες τους (κάρτες "κλειδιά" σε αυτή την περίπτωση είναι εκείνες που αποκαλύπτουν τα ονόματα των ειδών. Γύρω από όσους έχουν αυτές τις κάρτες θα συγκεντρωθούν οι υπόλοιποι που νομίζουν ότι οι κάρτες τους ανήκουν στο ίδιο είδος).

ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ
Ή ΔΡΥΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Οι βελανιδιές ή δρυς είναι φυλλοβόλα ή αειθαλή (Πουρνάρι-Αριά) δέντρα με χαρακτηριστικούς καρπούς (βελανίδια).

Έντομα που τσιμπούν τα φύλλα προκαλούν χαρακτηριστικά πρηξίματα (κηκίδες) που έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν ως βαφικές ύλες.

Συγγενεύω με την Οξιά και την Καστανιά. Το όνομά μου είναι περίπου έτσι: ΓΖΜΒΞΚΕΚΒ ή ΕΣΦΤ (για να βρεις πως ακριβώς με λένε, αντικατάστησε κάθε γράμμα με το προηγούμενο της αλφαβήτου)

Έχω μια παράξενη αλλεργία. Το σημείο όπου με τσιμπούν ορισμένα έντομα πρήζεται πολύ. Η αδυναμία μου αυτή αρέσει σε κάποιους ανθρώπους που με ανακουφίζουν από τα πρηξίματα για να παράγουν ένα ιδιαίτερο χρώμα.

Τα φαγητά μου αρέσουν σε πολλά ζώα. Εγώ τα φροντίζω και επειδή μου αρέσει η νοικοκυροσύνη, το κύριο πιάτο το σερβίρω πάντα σε ωραία κύπελλα!

Κατά τη μυθολογία, ήμουν το κατεξοχήν αγαπημένο φυτό των Νυμφών. Η γέννησή μου σήμαινε τη γέννηση μιας νύμφης και ο θάνατός μου το τέλος της.

Μπορεί να ζήσω πολύ. Συγγενείς μου ζουν ακόμα, ενώ όταν γεννήθηκαν δεν είχε σβήσει το «Βυζάντιο»!

ΝΑΝΟΒΟΥΤΗΧΤΑΡΙ

(Tachybaptus ruficollis)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Το μικρότερο από τα 5 είδη βουτηχταριών που εμφανίζονται στην Ελλάδα. Ζει κυρίως σε γλυκά νερά. Το χειμώνα μπορεί να το δούμε και στη θάλασσα. Για να συνεννοείται μέσα στους πυκνούς καλαμιώνες, βγάζει μακρόσυρτες τρίλιες που ακούγονται από μακριά.

Το μακροβούτι μου είναι εκπληκτικό. Το όνομά μου είναι περίπου έτσι: ΞΒΞΠΓΠΦΥΘΨΥΒΣΚ (για να βρεις πως ακριβώς με λένε, αντικατάστησε κάθε γράμμα με το προηγούμενο της αλφαβήτου)

Οι υπόλοιποι συγγενείς μου στην Ευρώπη είναι πιο μεγαλόσωμοι από εμένα.

Θα με βρείς σε μικρές ή μεγάλες λίμνες της Ευρώπης, της νότιας Ασίας, της Αυστραλίας και της βόρειας Αφρικής. Σπανιότερα εμφανίζομαι και στη θάλασσα.

Που και που βγάζω βόλτα τα παιδιά μου κουβαλώντας τα στην πλάτη. Τα πάω καλά με το κολύμπι αλλά στην στεριά είναι σχεδόν αδύνατον να περπατήσω.

Βγάζω μια μακρόσυρτη τρίλια που μοιάζει υστερική! Πώς αλλιώς θα με ακούσουν σε ένα μέρος που όλοι θέλουν συνήθως να μένουν κρυμμένοι;

ΝΕΡΟΚΑΛΑΜΟ

(Phragmites australis)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Σχηματίζει μονότονες αλλά σημαντικές συστάδες στα ρηχά νερά πολλών υγροτόπων του κόσμου. Εξαιρετικά ψιλόλιγνο «χορτάρι» (αγροστώδες). Οι λεπτοί βλαστοί αναπτύσσονται τόσο πολύ κοντά ο ένας στον άλλο, ώστε σχηματίζουν τελικά ένα ιδανικά πυκνό κρησφύγετο για πολλά ζώα. Χρησιμοποιείται για βιολογικό καθαρισμό του νερού, λόγω της ιδιότητάς του να απορροφά ρύπους.

Συγγενεύω με το γρασίδι και το μπαμπού. Το όνομά μου είναι περίπου έτσι: ΞΖΣΠΛΒΜΒΝΠ (για να βρεις πως ακριβώς με λένε, αντικατάστησε κάθε γράμμα με το προηγούμενο της αλφαβήτου)

Το ύψος μου είναι μεγάλο, αλλά αυτό δεν τρομάζει τους επισκέπτες που φιλοξενώ τακτικά. Σε άλλους προσφέρω νερό, σε άλλους καταφύγιο. Αρκεί να μην φοβούνται το νερό!

Μπορείς να με βρεις σε όλες τις ηπείρους (εκτός από την Ανταρκτική). Μου αρέσει το νερό και δεν με νοιάζει αν είναι γλυκό, υφάλμυρο ή σχεδόν αλμυρό. Αρκεί να μην έχει βάθος μεγαλύτερο από 1,5-2 μέτρα!

Αν και το σώμα μου είναι ιδιαίτερα ‘‘ψιλόλιγνο’’, όταν μαζευόμαστε παρέα μπορεί να κρυφτεί ένας ολόκληρος άνθρωπος ανάμεσά μας. Γι’ αυτό μας προτιμούν πολύ για καταφύγιο.

Θα με βρεις ακόμα και σε ρυπασμένα νερά, τα οποία μάλιστα έχω την ιδιότητα να απαλλάσω από τους ρύπους.

ΠΕΥΚΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Στην Ελλάδα υπάρχουν 8 αυτόχθονα είδη πεύκου. Στα περισσότερα είδη οι πευκοβελόνες εμφανίζονται ανά δύο. Στην Βαλκανική Πεύκη (*Pinus peuce*) όμως,που φυτρώνει κοντά στα βόρεια σύνορα, οι βελόνες αναπτύσσονται ανά πέντε. Οι σπόροι ενός είδους, της Κουκουναριάς (*Pinus pinea*), τρώγονται από τον άνθρωπο (το γνωστό «κουκουνάρι» της Χριστουγεννιάτικης γαλοπούλας).
Η ρητίνη (ρετσίνι) της Χαλεπίου και Τραχείας Πεύκης χρησιμοποιείται στο κρασί «Ρετσίνα».
Το δάσος Κουκουναριάς της Στροφυλιάς είναι το μεγαλύτερο της Ελλάδας.

Τα φύλλα μου μοιάζουν με πολύ μακριές βελόνες. Το όνομά μου είναι περίπου έτσι: ΡΖΦΛΠ (για να βρεις πως ακριβώς με λένε, αντικατάστησε κάθε γράμμα με το προηγούμενο της αλφαβήτου)

Ένα είδος μου, δημιουργεί στη Στροφυλιά το μεγαλύτερο δάσος του στην Ελλάδα!

Οι καρποί ενός μονάχα είδους μου στην Ελλάδα τρώγονται από τον άνθρωπο.

Οι άνθρωποι μερικές φορές με πληγώνουν για να αρωματίσουν ένα κρασί.

Τα φύλλα στα περισσότερα είδη μου στην Ελλάδα φυτρώνουν ανά δύο. Σε ένα είδος μου όμως φυτρώνουν ανά πέντε.

ΣΧΙΝΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Σκληρόφυλλος, αείφυλλος, πλατύφυλλος θάμνος, πολύ αρωματικός.
Τα φύλλα του είναι σύνθετα. Κάθε μίσχος δηλαδή φέρει πολλά μικρά φυλλάρια.
Τα σύνθετα φύλλα του είναι «αρτιόληκτα». Δεν υπάρχει δηλαδή ένα ακραίο φυλλάριο, αλλά δύο.
Άλλο μεγαλόσωμο φυτό με το ίδιο χαρακτηριστικό είναι η Χαρουπιά.
Μία ποικιλία του, με μεγαλύτερα φύλλα, δίνει την γνωστή μαστίχα.

Το όνομά μου είναι περίπου έτσι: ΤΨΚΞΠΤ (για να βρεις πως ακριβώς με λένε, αντικατάστησε κάθε γράμμα με το προηγούμενο της αλφαβήτου)

Από μια ποικιλία μου παράγεται η γνωστή «μαστίχα».

Είμαι πολύ αρωματικό φυτό, γι' αυτό και οι άνθρωποι με χρησιμοποιούν για να αρωματίζουν τρόφιμα.

Συγγενεύω με τη φιστικιά που παράγει τα «φιστίκια Αιγίνης».

Είμαι αειθαλής θάμνος με σκληρά φύλλα που αντέχουν στη ζέστη του καλοκαιριού.Τα σύνθετα φύλλα μου έχουν ζυγό αριθμό φυλλαρίων.

ΦΑΛΑΡΙΔΑ

(Fulica atra)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Γνωστή και ως Μαυρόκοτα ή Μπάλιζα, είναι ένα από τα πιο κοινά είδη υδρόβιων πουλιών. Ειδικά το χειμώνα, συγκεντρώνονται σε μεγάλους αριθμούς στους φιλόξενους υγρότοπους της Ελλάδας. Τα δάχτυλα των ποδιών της έχουν πολύ χαρακτηριστικούς, πλατιούς, «λοβούς» που τα μετατρέπουν σε ιδανικά κουπιά. Αποτελεί μακρυνό συγγενή των γερανών.

Μου αρέσουν πολύ οι βουτιές. Το όνομά μου είναι περίπου έτσι: ΧΒΜΒΣΚΕΒ (για να βρεις πως ακριβώς με λένε, αντικατάστησε κάθε γράμμα με το προηγούμενο της αλφαβήτου)

Τα πάμε πολύ καλά σαν είδος. Σε όλη τη νότια Ευρώπη κανένα άλλο δεν μας ξεπερνά σε αριθμό όταν μας μετρούν στα μέσα του χειμώνα.

Τα παιδιά μας είναι συνήθως πολύ φιλότιμα: όταν αρχίσουν να τα καταφέρνουν λίγο μόνα τους, βοηθούν στην ανατροφή των μικρότερων αδελφών τους!

Στα νιάτα μου εμφανίζομαι με πιο ανοιχτά χρώματα. Όσο μεγαλώνω προτιμώ ένα πιο ‘‘σοβαρό’’, σκούρο χρώμα.

Πολλοί από αυτούς που με βλέπουν νομίζουν ότι ανήκω στην ίδια οικογένεια με τις πάπιες. Στην πραγματικότητα όμως συγγενεύω περισσότερο με τους γερανούς.